

“Van Kitten tot Senior”

Presentatie van dierenarts Corma Otte (Dierenartspraktijk Tijger & Co te Den Bosch)

Ter gelegenheid van het Symposium van Proteq Dier & Zorg op zaterdag 22 november 2014 in Hotel Van der Valk te Vianen

Corma stelt zich voor en schetst kort haar persoonlijke geschiedenis; op latere leeftijd besloot ze diergeneeskunde te gaan studeren en momenteel heeft ze haar eigen praktijk in Den Bosch.

Kittens

Kittens kunnen tijdens hun eerste levensfase besmet worden met ziekten die door de moeder worden overgedragen. Een voorbeeld hiervan is FeLV (katten leukemie virus). Dit kan al voor de geboorte (transplacentaal) gebeuren of anders daarna omdat de kittens bij de moeder drinken en door haar gewassen worden.

FIP (Feliene infectieuze peritonitis) kan worden overgedragen door een met FIP besmette dekkater. Deze erfelijke reden waarom katten FIP kunnen ontwikkelen heet genetic susceptibility.

Normaal gesproken beschermen de antilichamen die kittens via de moeder meekrijgen ze tot ongeveer 5-7 weken tegen FIP. Wanneer blijkt dat een moederpoes FIP heeft moeten de kittens met vier weken bij de moeder worden weggehaald om besmetting te voorkomen.

Een ander risico voor jonge kittens zijn niesziekte en kattenziekte (feliene panleukopenie). Recent onderzoek wijst uit dat kattenziekte verwant is aan het voor puppy's meestal dodelijke Parvo-virus.

Vaccinatie

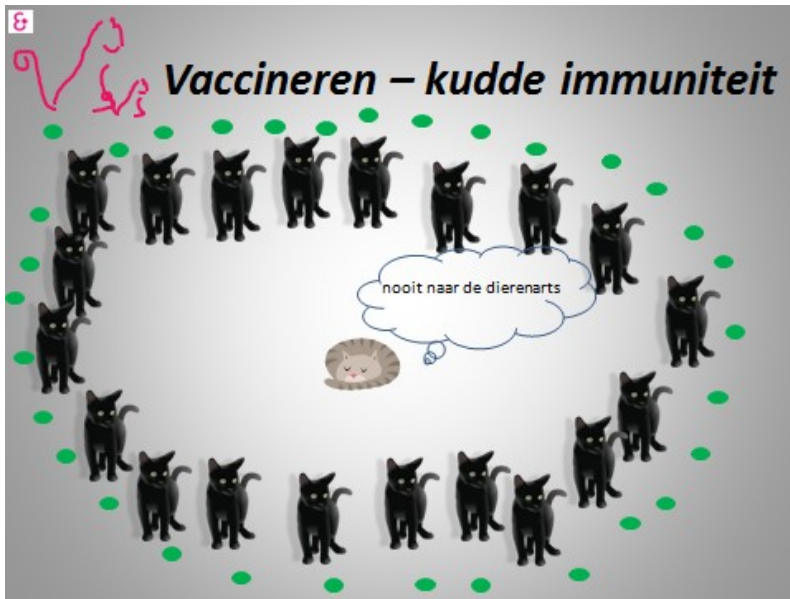
Over vaccinatie van dieren zal wel eeuwig discussie blijven. Argumenten om niet jaarlijks te vaccineren zijn vaak:

- Mensen worden toch ook niet elk jaar ingeënt?
- Mijn kat wordt nooit gevaccineerd en is nooit ziek
- Vaccineren is best duur
- Mijn katten komen nooit buiten

En dan zijn er nog de bijwerkingen, katten die juist na het vaccineren ziek werden of zelfs een allergische reactie kregen op de inenting.

Aan de hand van een animatie wordt uitgelegd hoe een vaccin werkt. Een levend verzwakt vaccin zorgt ervoor dat het lichaam “memorycellen” aanmaakt die ervoor zorgen dat wanneer het lichaam door een “bekend” virus wordt aangevallen dit meteen wordt opgeruimd. Het is alleen jammer dat deze memorycellen niet het eeuwige leven hebben, uiteindelijk verdwijnen ze weer. Hoe snel dat gebeurt is niet bekend. Daarom wordt geadviseerd om toch jaarlijks je kat te laten vaccineren.

De “titer” laten bepalen kan ook (onderzoek of er nog voldoende antilichamen in het bloed aanwezig zijn) Maar een dergelijk onderzoek is ruim 3 keer zo duur als een vaccinatie.

Dat een niet gevaccineerde kat toch niet ziek wordt komt doordat er – in het meest gunstige geval – in zijn omgeving alle, of in ieder geval de meeste, katten wel zijn ingeënt. Die zorgen voor “kudde-immuniteit” en beschermen op die manier ook niet-gevaccineerde dieren. Maar wat als steeds minder katten worden Ingeënt? Dan ontstaan er “gaten” in de beschermende kring rond het niet gevaccineerde dier en loopt die het risico om toch ziek te

worden. Dit verklaart de recente uitbraken van kattenziekte in Nederland. Daarnaast zijn er externe factoren die de kans op besmetting verkleinen of vergroten. Woont de kat in een schone omgeving, komt hij wel of niet in contact met “risicodieren” (asiel, pension, buiten) en in wat voor omgeving woont de kat; is hij de enige huiskat of zijn er meerdere katten in huis. Ook een kat die nooit buiten komt loopt risico, tenzij zijn baasjes kluizenaars zijn en zelf ook nooit buiten komen...

Natuurlijk zijn er nadelen en risico's aan vaccineren. De prijs voor een enting is daar maar 1 van en niet de meest ernstige. Een kat kan op de plaats waar de injectie wordt gegeven kanker ontwikkelen (Fibrosaroom). Om die reden wordt tegenwoordig niet meer in de nek tussen de schouderbladen gevaccineerd. Aanbevolen wordt om de vaccinatie afwisselend links en rechts in de flank te geven om de kans op het ontwikkelen van een kwaadaardig gezwel te verkleinen.

Overigens is de kans op een negatieve reactie op een vaccin niet groot. De kans op een shockreactie is volgens onderzoek 0,018/10.000 en het risico op Polyarthropathie is 0,044/10.000 (Limping Syndroom). Daarnaast is er een kans dat de kat ondanks de inenting toch ziek wordt. Dit wordt veroorzaakt doordat virussen muteren. De Europese Unie heeft als eis gesteld dat een vaccin in 80% van de gevallen moet werken. Bij de in Nederland gebruikte vaccins ligt dit percentage ver boven de 90%.

Dat een kat na inenting toch ziek wordt kan verschillende oorzaken hebben. Het immuunsysteem is bezig met het “bestrijden” van de verzwakte virussen die zijn ingespoten, bij verminderde weerstand kan de kat ziek worden. Daarnaast kan een kat al iets onder de leden hebben (incubatietijd!) Daarom is gedegen klinisch onderzoek nodig voordat een kat wordt gevaccineerd en daarom rekent de dierenarts hier een relatief hoog bedrag voor. Je kunt er als eigenaar voor kiezen om je kat bij een tuincentrum te laten inenten. Dat is vaak een stuk goedkoper. Maar realiseer je dan terdege dat dit risico met zich meebrengt. Vaak komen daar veel dieren in korte tijd, wat het risico op besmetting met wat dan ook vergroot. Daarnaast is er geen nazorg wanneer de kat na de inenting ziek wordt, dan is een consult bij de dierenarts nodig en wordt het alsnog een dure aangelegenheid.

Ontwormen

De meest recente richtlijn schrijft voor dat kittens moeten worden ontwormd met 3, 5 en 7 weken en vervolgens maandelijks tot ze een half jaar oud zijn. Vervolgens wordt aanbevolen om een kat vier

keer per jaar te ontwormen.

Ook wanneer je als eigenaar niet ziet dat een kat wormen heeft, bijvoorbeeld in de ontlasting, betekent dit nog niet dat de kat geen wormen heeft. Longwormen worden niet uitgehoest, en levende wormen worden niet vaak in ontlasting aangetroffen. Ook katten die nooit buiten komen lopen risico. Hun baasje komt immers wel buiten en de kat eet misschien wel eens rosbief of ander rauw vlees wat wormen kan veroorzaken.

Het argument dat “een beetje weerstand best goed is” gaat niet op. Van een worminfectie krijgt een kat geen betere weerstand, het belast juist het immuunsysteem waardoor de weerstand minder wordt.

Castratie/Sterilisatie

Een kitten kan veilig worden gecastreerd op een leeftijd van 6 maanden. Vroegcastratie wordt in Nederland nog steeds afgeraden vanwege de risico's bij narcose.

Volgens nieuwe inzichten wordt een poes soms gecastreerd middels een kijkoperatie. In plaats van een buiksneede worden drie kleine gaatjes gemaakt en vervolgens worden de eierstokken weggebrand. Dit ziet er esthetisch na afloop misschien mooier uit, maar voor de kat is het zeker geen pretje. De buik moet hiervoor worden “opgeblazen”, om ruimte te bieden aan de instrumenten. Hierdoor komen de longen in de verdrinking en kan de kat niet meer goed ademen. Beademing is daarom sowieso een absolute noodzaak bij een dergelijke ingreep, maar dit gebeurt lang niet bij alle dierenartsen. Daarnaast is het wegbranden van de eierstokken ook geen pretje voor de kat want naast de eierstokken wordt ook buikvet weggebrand. De conventionele manier van castratie van een poes verdient daarom de voorkeur. Mocht de eigenaar toch voor een kijkoperatie kiezen, dan is het zeer belangrijk te informeren of de kat tijdens de ingreep beademd wordt.

De voordelen van castratie zijn algemeen bekend. Het voorkomt overbevolking en toename van het aantal zwervkatten, sproeien, onderlinge vechtpartijen met bijbehorende verwondingen en baarmoederontsteking bij de poes.

Een nadeel van castratie is de kans op overgewicht. Onderzoek heeft uitgewezen dat 45,5% van de showkatten te dik is. Katers, oudere katten, binnenkatten en katten die vers vlees krijgen hebben een grotere kans op overgewicht.

Rasstandaarden van sommige rassen schrijven kenmerken voor die door overgewicht worden bereikt zoals “krachtig en gespierd”, “brede borst”, “groot en imposant” en “niet iel”.

Ziektebeelden

Diabetes

Diabetes bij katten kan worden veroorzaakt door overgewicht, pancreatitis (niet goed functionerende alvleesklier) of een ontsteking, veroorzaakt door corticosteroiden. Wanneer een kat diabetes heeft kan zich dit uiten in veel drinken en plassen en daarnaast vallen gewichtverlies en troebele ooglenzen op. Verder valt soms op dat een kat die aan diabetes lijdt op “platte achterpoten”

loopt, wat wordt veroorzaakt door een slechtere doorbloeding.

Nierproblemen

Nierproblemen kunnen worden veroorzaakt door chronische aandoeningen aan de nieren, 1-3 % van alle katten kampt met “nierfalen”. Circa 35% van alle bejaarde katten bij wie symptomen als afvallen, uitdroging, een slecht gebit of een urineweginfectie worden geconstateerd, lijdt aan nierfalen. Een bloedonderzoek om het functioneren van de nieren te testen is lang niet altijd een directe indicatie voor nierfalen. Ook wanneer de waarden aangeven dat er sprake zou kunnen of zelfs moeten zijn van nierfalen hoeft dit niet het geval te zijn. Een kat kan namelijk “ziek of uniek” zijn. Is er alleen sprake van afwijkende waarden en vertoont de kat verder geen symptomen van niet goed functionerende nieren, dan is de kat “uniek”. In geval er wel symptomen waarneembaar zijn is er uiteraard wel sprake van een aandoening.

Artrose

Artrose treedt meestal op bij oudere katten, bij 82% van de katten van 14 jaar en ouder is sprake van artrose. Maar ook op jongere leeftijd kan artrose optreden. In veel gevallen zag de eigenaar geen symptomen als kreupel lopen en werd ook op een röntgenfoto geen afwijking gevonden. Onzindelijkheid is vaak een aanwijzing: de kat kan de “knik” niet meer maken om in een kattenbak met kap te stappen. De oplossing is om een bak zonder kap te plaatsen; verdwijnt daarmee de onzindelijkheid dan kan dit een aanwijzing zijn voor artrose.

Gewrichten die door artrose kunnen worden aangetast zijn de schouder, elleboog, heupen en hakken. Merk hierbij op dat 60% van de kat tijdens het lopen op de achterpoten rust. Als therapie voor een kat met artrose wordt meloxicam voorgeschreven. Dit middel remt de ontsteking en daarmee de pijn bij de kat. Meloxicam heeft echter ook nadelen, het geeft bijwerkingen op de maag, nieren en bloedstolling. Er zijn wel alternatieven zoals Tolfenaminezuur en Acetylsalicylzuur. Tegen Meloxicam wordt door sommigen bezwaar gemaakt vanwege het risico op nierbeschadiging. Een wetenschappelijke studie heeft aangetoond dat katten die worden behandeld met een aanzienlijk lagere dosering Meloxicam, nl. 0,2 mg/kg, hier voldoende baat bij hadden, met uiteraard minder schadelijke bijwerkingen. De levensduur van nierpatiënten aan wie Meloxicam werd voorgeschreven, nam zelfs toe ten opzichte van de nierpatiënten die dit middel niet toegediend kregen.